

Međunarodni sud za krivično gonjenje lica
odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od
1991. godine

Predmet br. IT-03-67-T
Datum: 31. oktobar 2011.
Original: FRANCUSKI

PRED PRETRESNIM VEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti, predsedavajući
sudija Frederik Harhoff
sudija Flavia Lattanzi

Sekretar: g. John Hocking

Nalog od: 31. oktobra 2011.

TUŽILAC

protiv

VOJISLAVA ŠEŠELJA

JAVNI DOKUMENT

**NALOG O RASPOREDU (ZAVRŠNI PODNESCI, ZAVRŠNA REČ TUŽIOCA I
ZAVRŠNA REČ ODBRANE)**

Tužilaštvo:

g. Mathias Marcussen

Optuženi:

g. Vojislav Šešelj

PRETRESNO VEĆE III (dalje u tekstu: Veće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. (dalje u tekstu: Međunarodni sud),

PROPRIO MOTU,

IMAJUĆI U VIDU "Nalog o rasporedu", koji je Veće izdalo na javnom osnovu 24. marta 2011. (dalje u tekstu: Nalog od 24. marta 2011) kojim je Veće zaključilo da je faza izvođenja dokaza tužilaštva završena, Veće je donelo odluku na osnovu pravila 98bis Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik),¹

IMAJUĆI U VIDU usmenu odluku Veća na pretresu 5. maja 2011. kojom je Veće odredilo da je rok za podnošenje spiskova na osnovu pravila 65terG Pravilnika (dalje u tekstu: spiskovi na osnovu pravila 65ter) optuženog Vojislava Šešelja (dalje u tekstu: optuženi) 17. jun 2011,²

IMAJUĆI U VIDU "Objedinjenu odluku po usmenim zahtevima optuženog u vezi s izvođenjem njegove odbrane", donesenu na javnom osnovu 9. juna 2011. (dalje u tekstu: Odluka od 9. juna 2011) kojom je Veće, nakon što je razmotrilo šest usmenih zahteva koje je optuženi formulisao na pretresu 5. maja 2011, a koji, prema njegovim rečima, uslovljavaju njegovo izvođenje dokaza,³ produžilo rok za podnošenje spiskova na osnovu pravila 65ter optuženog i proglasilo da ukoliko ti spiskovi ne budu podneseni u roku koji je odredilo Veće, odnosno šest nedelja od dana kada optuženi primi odluku prevedenu na b/h/s, Veće će doneti nalog o rasporedu za završne podneske, završne reči tužilaštva i odbrane,⁴

---

¹ Nalog od 24. marta 2011, str. 1.

² Pretres od 5. maja 2011, transkript na francuskom (dalje u tekstu: T(f)), 16990-16991.

³ Usmeni zahtevi formulisani na pretresu 5. maja 2011, T(f) 16991-17000.

⁴ Odluka od 9. juna 2011, par. 3 i str. 14.

BUDUĆI da 5. avgusta 2011, odnosno na dan kada je isticao rok koji je Veće odredilo svojom odlukom od 9. juna 2011,⁵ optuženi nije podneo spiskove na osnovu pravila 65ter,

BUDUĆI da je na pretresu za administrativna pitanja 23. avgusta 2011. optuženi izjavio da neće izvoditi dokaze odbrane,⁶ da nema dovoljno sredstava da podnese završni podnesak⁷ i da je zatražio da dobije 10 dana za svoju završnu reč,⁸

BUDUĆI da je na tom istom pretresu tužilaštvo izjavilo da se protivi tome da se optuženom dodeli 10 dana za završnu reč, a posebno je istaklo da je završna reč optuženog uslovljena podnošenjem završnog podneska,⁹

BUDUĆI da, prvo, po mišljenju Veća ništa u Pravilniku ne uslovljava završnu reč prethodnim podnošenjem završnog podneska,

BUDUĆI da zatim, s obzirom na to da optuženi neće izvoditi dokaze odbrane, Veće smatra da prema konstantnoj sudskoj praksi Međunarodnog suda tužilaštvo ne može podneti zahtev za ulaganje replike kao što je predviđeno pravilom 85(A)(iii) Pravilnika,¹⁰

BUDUĆI da, uostalom, što se tiče završnih podnesaka, Veće podseća da "Uputstvo o dužini podnesaka i zahteva" od 16. septembra 2005. (dalje u tekstu: Uputstvo od 16. septembra 2005) predviđa da završni podnesci ne smeju da budu duži od 60.000 reči i navodi da "jedna strana u proseku treba da ima manje od 300 reči",¹¹

---

⁵ Veće napominje da je optuženi primio 28. juna 2011. prevod na b/h/s javne verzije Odluke od 9. juna 2011, v. Procès verbal o prijemu zaveden na javnom osnovu 30. juna 2011.

⁶ Pretres od 23. avgusta 2011, T(f) 17025, 17026, 17039 i 17040.

⁷ Pretres od 23. avgusta 2011, T(f) 17029 i 17031.

⁸ Pretres od 23. avgusta 2011, T(f) 17025, 17026 i 17033.

⁹ Pretres od 23. avgusta 2011, T(f) 17034 i 17035.

¹⁰ V. konkretno *Tužilac protiv Zejnila Delalića, Zdravka Mucića zvanog Pavo, Hazima Delića i Esada Landže zvanog Zenga*, predmet br. IT-96-21-A, Drugostepena presuda, 20. februar 2011, par. 273, 275 i 276; *Tužilac protiv Milana Milutinovića, Nikole Šainovića, Dragoljuba Ojdanića, Nebojše Pavkovića, Vladimira Lazarevića, Sretena Lukića*, predmet br. IT-05-87-T, "Nalog o podnošenju zahteva za repliku na osnovu pravila 85", 18. april 2008.

¹¹ "Uputstvo o dužini podnesaka i zahteva", IT/184, rev. 2, 16. septembar 2005, tačka B i C) 4. Veće napominje da je Uputstvom od 16. septembra 2005. dakle utvrđeno da završni podnesci ne smeju da imaju više od 200 stranica.

BUDUĆI da Veće, nakon što je dužno razmotrilo složenost i obim predmeta, broj svedoka koje je Veće saslušalo, kao i broj dokaznih predmeta uvrštenih u spis, odlučuje da dozvoli stranama u postupku da podnesu završne podneske koji neće imati više od 200 stranica,

BUDUĆI da, što se tiče dodatka završnim podnescima, Veće ističe da namerava da strogo primeni Uputstvo od 16. septembra 2005, koje određuje da prilozi ili knjige pravnih izvora ne smeju sadržati pravne ili činjenične argumente, već samo reference, materijale koji su služili kao izvor, stvari iz zapisnika, dokazne predmete i drugi relevantni materijal,¹²

BUDUĆI da Veće smatra da je potrebno ograničiti broj stranica priloženih završnim podnescima i odlučuje da s obzirom na dužinu podnesaka, dodaci ne smeju da pređu 50 stranica,

BUDUĆI da, što se tiče eventualnih odgovora na završne podneske, Veće smatra da će strane u postupku imati prilike da odgovore na njih prilikom završne reči tužilaštva ili odbrane i stoga odlučuje da ne dozvoli pisane odgovore na završne reči,

BUDUĆI da, osim toga, pri određivanju datuma za podnošenje završnih podnesaka i iznošenje završnih reči tužilaštva i odbrane, Veće treba da pazi da se poštuju načela pravičnosti i ekspeditivnosti postupka, dužno vodeći računa o činjenici da više zahteva još nije rešeno,

BUDUĆI da, naime, dva poverljiva zahteva optuženog,¹³ od kojih je jedan nedavno zaveden, a koji bi mogli da utiču na obim dokaznih predmeta uvrštenih u spis, još nisu rešena,

BUDUĆI da, u pogledu prvog zahteva koji je optuženi zaveo na poverljivom osnovu 23. marta 2007. (dalje u tekstu: Zahtev od 23. marta 2007), Veće podseća da je u svojoj

---

¹² Uputstvo od 16. septembra 2005, tačka C) 6.

¹³ "Zahtev prof. dr Vojislava Šešelja da Pretresno veće III pokrene postupak za nepoštovanje Međunarodnog suda protiv Carle del Ponte, Hildegard Uertz-Retzlaff i Daniela Saxona", poverljivo, 23. marta 2007; francuski prevod zaveden 3. aprila 2007. "Zahtev prof. dr Vojislava Šešelja za pokretanje krivičnog postupka zbog davanja lažnog iskaza protiv svedoka tužilaštva u predmetu IT-03-67", poverljivo 25. oktobar 2011; rok za odgovor tužilaštva na drugi zahtev isteći će 8. novembra 2011.

Odluci od 29. juna 2010. naložilo Sekretarijatu da imenuje *amicus curiae* koji će istražiti navode optuženog o zastrašivanju svedoka od strane tužilaštva;¹⁴ da je u svojoj Odluci od 26. oktobra 2011.¹⁵ Veće naložilo da se zavede javna redigovana verzija izveštaja *amicus curiae* (dalje u tekstu: Izveštaj), zbog toga što su navodi optuženog bili javni;¹⁶ da je osim toga tom odlukom naložilo stranama u postupku da podnesu svoje napomene o Izveštaju u slučaju tužilaštva, u roku od 15 dana od zavođenja Izveštaja, a u slučaju optuženog u roku od 15 dana od prijema prevoda Izveštaja na b/h/s;¹⁷ da stoga Veće neće rešavati Zahtev od 23. marta 2007. dok ne čuje napomene strana u postupku,

BUDUĆI da, u pogledu drugog nerešenog zahteva koji je optuženi podneo na poverljivom osnovu 25. oktobra 2011, a čiji je prevod na francuski predviđen za 15. novembra 2011, Veće napominje da će rešavati zahtev nakon isteka roka za odgovor tužilaštva, odnosno nakon 8. novembra 2011,

BUDUĆI da Veće stoga treba da odredi rokove za podnošenje završnih podnesaka i za završne reči tužilaštva i odbrane nakon donošenja odluka po ta dva zahteva koja nisu rešena; da bi odredilo te rokove Veće takođe treba da uzme u obzir složenost i obim predmeta, broj svedoka koje je Veće saslušalo, broj dokaznih predmeta uvrštenih u spis, dužinu završnih podnesaka strana koju je Veće odobrilo ovim nalogom, kao i rok potreban za prevod završnog podneska tužilaštva s engleskog na b/h/s i završnog podneska optuženog s b/h/s na engleski,¹⁸ a i razuman rok potreban optuženom, koji se zastupa bez pomoći branioca, za pripremu završne reči, kako bi odredilo vreme potrebno tužilaštvu i optuženom za završnu reč,

---

¹⁴ "Redigovana verzija "Odluke o preispitivanju Odluke od 15. maja 2007. po Zahtevu Vojislava Šešelja za postupak za nepoštovanje Suda protiv Carle del Ponte, Hildegard Uertz-Retzlaff i Daniela Saxona", javno, 29. jun 2010, par. 30-32.

¹⁵ "Odluka da se zavede javna redigovana verzija Izveštaja *amicus curiae* koji je sproveo istragu u vezi s navodom optuženog da je tužilaštvo zastrašivalo svedoke", javno, 26. oktobar 2011. (dalje u tekstu: Odluka od 26. oktobra 2011).

¹⁶ Odluka od 26. oktobra 2011, str. 1.

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ Veće takođe uzima u obzir i moguće rokove potrebne za prevod završnih podnesaka na francuski.

BUDUĆI da, konačno, Veće ovaj Nalog izdaje ne saslušavši strane u postupku,¹⁹ Veće im dozvoljava da podnesu svoje eventualne zahteve za izmene ovog Naloga u roku od, što se tiče tužilaštva, četiri dana po njegovom zavođenju, a što se tiče optuženog, u roku od četiri dana po prijemu prevoda Naloga na b/h/s,

IZ TIH RAZLOGA

NA OSNOVU pravila 54, 85 i 86 Pravilnika

PODSEĆA, iz razloga navedenih u ovom nalogu, da tužilaštvo ne može podneti zahtev za ulaganje replike predviđene pravilom 85(A)(iii) Pravilnika,

NALAŽE sledeće:

- 1) Strane u postupku moraju podneti svoje završne podneske najkasnije 5. februara 2012., a treba da jedna drugoj, kao i Veću, dostave kopiju svojih završnih podnesaka do 5. februara 2012.;
- 2) Završni podnesci strana u postupku ne smeju biti duži od 200 stranica. U slučaju da strane u postupku žele da prilože dodatke svom podnesku, Veće precizira da ti dodaci ne smeju biti duži od 50 stranica i ne smeju sadržati pravne ili činjenične argumente;
- 3) pismeni odgovori na završne podneske neće biti dozvoljeni;
- 4) Veće će saslušati završnu reč tužilaštva počev od 5. marta 2012., a završnu reč optuženog čim završna reč tužilaštva bude okončana;
- 5) Veće odobrava tužilaštvu 10 sati i optuženom 10 sati da iznesu svaki svoju završnu reč;

---

¹⁹ Veće napominje da je na pretresu od 23. avgusta 2010. optuženi zatražio od Veća da mu odobri 10 dana za završnu reč, v. po tom pitanju *infra*, str. 1.

- 6) Veće podseća da završna reč ne treba da bude ponavljanje argumenata iznesenih u završnim podnescima. Veće konkretno želi da čuje reagovanje strana u postupku na završne podneske i poziva strane da se koncentrišu na suštinska pitanja u predmetu;
- 7) Veće zadržava pravo da odluči o eventualnim dužno obrazloženim zahtevima za replike i duplike na usmene argumente kada u celosti sasluša završne reči;
- 8) Strana ili strane koje bi htele da zatraže izmenu ovog naloga moraće to uraditi u roku od, što se tiče tužilaštva, najviše 4 dana od dana zavođenja naloga, a što se tiče optuženog u roku od najviše 4 dana od dana prijema prevoda ovog naloga na b/h/s.

Sastavljeno na engleskom i na francuskom jeziku, pri čemu se merodavnom smatra verzija na francuskom.

/potpis na originalu/

Jean-Claude Antonetti,
Predsedavajući

Dana 31. oktobra 2011.
U Hagu (Holandija)

[pečat Međunarodnog suda]